

neznanega človeka, in so ga tudi kot takšnega pokopali. Dognalo se je do sedaj po popisu osebe in obleke, da bi bil tisti obešenec ta Franc Leonhard, kateri je tukaj dne 2. jul. spreminol. Vzrok, da je odšel od doma in si končal življenje, je do sedaj neznan.

Kot pravna praktikanta sta vstopila pri tukajšnjem sodišču absolvirana graška jurista gg. Žiher in Vuk.

„Domovina“ hvali barona Rokitan-skega! Iz peresa deželnega poslanca smo dobile te le vrstice: V številki 53. je celjska »Domovina« dne 12. julija t. l. objavila članek »Zadolžitve kmečkega stanu«. V tem spisu se hvali »bauernbund« in baron Rokitan-sky. Mogoče je, da pisec goji posebne simpatije za oboje; večina nemških kmetov pa je drugega mnenja ter ne mara niti »bauernbunda«, niti zgovornega barona! Nemški kmetje so pač o preteklosti baronovi in o namerah »bauernbunda« dosti boljše poučeni, nego marsikateri slovenski gospod. Nemškemu kmetu nič ne imponira baronov nastop, če tudi obleče kmečko obleko; nemški kmet dobro vé, da dela gospod le z besedami, da si je osnoval g. baron društvo za kmete, ker se mu je to za njegovo osebo zdelo potrebno in koristno. Ko bi se bilo baronu posrečilo, da bi bil mogel postati pri kaki drugi stranki uplivna, merodajna oseba, bi danes ne bilo »bauernbunda«, bi se aristokrat Rokitan-sky ne ponujal za voditelja nemškim štajerskim kmetom. Kdor se hoče o delovanju, o preteklosti barona Rokitan-sky-a podučiti, in to je dolžnost v prvi vrsti vsakega žurnalista, — naj prebere knjižico: »Ungleiches Mass«, eine polit. Studie von A. Pfannl, Wien 1900, im Selbstverlage des Verfassers, Wien XIII, Iheringasse 29. Iz te knjižice se razvidi, kako dela baron za kmeta »z glavo in srcem«! Gospodje dopisniki in časnikarji! Mislimo vendar trezno in tako tudi pišimo za ljudstvo! Ne smesimo in ne pobijajmo se sami; to opravijo v zadostni meri naši nasprotniki!

Ljutomerske novice. V občinski seji dne 11. julija 1901 sklenila je nemška večina, da se ima upeljati na tukajšnji nemški (šulferajnski) šoli slovenski jezik kot učni predmet. Naša, to nemško šolo obiskujoča večinoma viničarska deca učila se bo torej slovenski jezik v nemščini! Čudna so pota! V zvezi s tem sklepom stoji nadaljni sklep, da se ima torej Ljutomer izšolati iz okrožja Franc Jožefove šole in da bo občina prosila pri pristojnih oblastvih za to izšolanje. O tem bomo pa še prihodnjic več poročali. — Dobili smo tudi novega sodnika v osebni c. kr. sodnega svetnika g. Doxat-a! Prijetna in prijazna prikazen! Od blizu ga opazovati še nismo imeli prilike, ker občuje le v nemški družini. Želimo, da bi zahajal tudi v našo slovensko družino, da nas natančneje spozna. G. svetnik Doxat je sodnik za v njegovem okraju živečih 13.000 Slovencev in le okoli 500 Nemcev. Sugestija je dandanes mogočen faktor, katerega se vsaki človek vedno niti ne zaveda. Ako bo občeval le z Nemci, bomo morali verovati, da je v marsikateri zadevi le enostransko podučen in mi ne bi radi zgubili pri tem njegove družine, ker je naš sodnik ravno tako kakor sodnik njegovih nemških prijateljev.

Ciril in Metodovo slavnost so obhajali tudi šentiljski mladeniči pri Mariboru ob robu nemške meje. Sv. apostoloma na čast razsvetljevali so višje gore kresovi, razlegalo se je na daleč slovensko petje in gromeli so topiči. Ker je nam za to nedeljo zavoljo nekaterih ovir veselica izostala, udeležili smo se v tem večjem številu sv. spovedi, in sv. apostoloma na čast sprejeli v obilnem številu v nedeljo 7. julija med sv. mašo sv. obhajilo. Tako je prav, mladeniči! Kažite, da čutite še versko-narodno v svojih srcih, drugim pa kličem, posnemajte jih!

Denar štajerskih kmetov. Štajerski deželni zbor je odboru za prireditve nemškega Sängerbundfesta v Gradcu dovolil podpore 10.000 K. Tako se ravna s težko

prisluženim denarjem! Dajejo ga za nemške veselice. Da pa bi se uravnala Pesnica, Dravinja, Mislinja, za to nimajo denarja. Ubogi stanovi morajo škodo in bedo trpeti, gospodi pa se daje za veselice 10.000 K. Poslanci Ornig, Lenko, Stallner, ki vas Štajerc obožava kot kmetске prijatelje, kaj rečete k temu?

Iz Velenja se nam piše, da je trška občina Velenje mnogozasluznega moža, svojega mnogoletnega župana g. Vinka Ježovnik na predlog g. Antona Rotnika za njegove neprecenljive zasluge, katere si je stekel s svojim mirnim in neumornim delovanjem v prid in blagor občine, enoglasno imenovala svojim častnim občanom. — Mož, kateri si je s svojim ljubeznivim postopanjem ne samo v naši občini, ampak tudi izven občine nabral mnogobrojnih zaslug, zasluži pač res tako častno priznanje. Bog ga ohrani še mnoga leta!

Iz Sv. Vida pri Ptuj. Pobrezani, sedaj ko se Vam za srenjski odbor volitve bližajo, Vam vse sosedne občine kličemo in Vas opominjamo: zbirajte svoje moči, podučite nevedne svoje občane in zedinite se in ne dajte se po nemškutarjih premotiti, da bi jih spet volili. Vaš dosedanji predstavnik F. Š. vedno trdi, da v Pobrežu niti enega moža, ki bi bil zmožen predstojniške časti, razven njega. Možje, pokažite, da to ni res. Volite zopet one moze, ki ste jih volili dne 31. januarja t. l., samo glejte, da bode Vaša druga zmaga še slavnejša nego je bila prva; to Vam vse sosedne občine iz srca privoščimo. Kadar pa bode častno zmago dosegli, potem pa pokažite svoje zmožnosti »nemškim« gospodom, da Vas ne bodo več zasramovali, ampak da njim bodo zavoljo Vaše zmožnosti hlače trepetale.

Iz drugih krajev.

V Mirni pri Trebnjem na Dolenjskem se je obesil dne 23. junija učenec ponavljalne šole Alojzij Gracar. Vzrok samomora je bila njegova slaboumnost. Bil je z doma dobro vzgojen, a učil se je zelo težko in je bil vedno klavernega obraza. Liberalni listi so prinesli hudobno vest, da se je fant obesil zaradi strahu pred katehetom, toda kranjski listi so morali prinesiti že popravek, ker je ta trditev neutemeljena in popolnoma zlagana.

Očeta in mater umoril je kakor se iz Würzburga poročča, v Desselbachu neki Sebastijan Hermann. Sin je materi prerezal vrat, očeta pa zaklal.

Kraljica — rešiteljica življenja. Kakor londonski list »Daily Mail« iz Lizabone poročča, rešila je kraljica Amalija dvema človekoma, ki sta bila v nevarnosti, da se utopita, življenje. Sprehajajoč se na morskem bregu pri Caseaes, je videla, kako se je ladja prevrnila, skočila je v vodo ter rešila oba, da nista utonila.

Čudna ženitev. V španskem mestu Cormei se je dogodil čuden in povsem neverjeten slučaj ženitve. Dve dobri prijateljici, Marcela Gracis in Goliza Lancher sta stopili v zakon — med seboj. V ta namen se je Goliza oblekla v možko obleko in je s krivimi pismi prevarila duhovnika, da jih je poročil. Pozneje pa je bilo to sleparstvo razkrito če le vse skup ni — izmišljeno!

Šola za zločince. Iz Neapolja je došla uprav neverjetna vest, da so razkrili v bližnji vasi Fourigotti celo šolo za zločince, katere je imela svoje učitelje in ravnatelja. Vsi so dobivali redno plačo ter so poučevali v prvi vrsti svoje učence, kako treba krasti. Neubogljive dijake so tudi kaznovali. Pred kratkim je pretepel neki učitelj prav neusmiljeno svojega učenca; ta pa se je maščeval nad njim s tem, da je izdal vso šolo zločincev. Sedaj je že vsa družba v ječi.

Kaj delajo naprednjaki drugod. V Marseillu na Francoskem so hoteli na-

predni liberalci vdreti v cerkev ob veliki slovesnosti, da bi jo onemogočili. K sreči so cerkveni predstojniki izvedeli za to namero prej in so zaprli vrata. Ko se je služba Božja končala, so naprednjaki pobožnemu ljudstvu žvižgali. V Villanovi na Španskem ni hotel napreden učitelj peljati otrok k procesiji sv. R. T. Ker se je temu uprl tamošnji župnik, šel je učitelj na njegov dom ter ga z nožem umoril. — V Devain-u na Francoskem je liberalno županstvo škofu prepovedalo birmovati. Taki so liberalci! Kar delajo zdaj po Francoskem in Španskem, to bodo delali danes leto pri nas, ako jim pustimo, da bo njih veljala. Zatorej na noge, možje, ki ste naše stranke.

Svojo ženo ustrelil je v Zoljanah na Hrvatskem podjetnik del v gozdu, Dragotin Svetličić vsled neprevidnega ravnanja z orožjem. Svoj nabiti revolver je namreč pregledoval v sobi, kjer mu je bila tudi soproga Eva. Vsled nepažnje se mu je revolver sprožil in zadelo je nesrečno ženo, ki se je zgrudila mrtva na tla na licu mesta.

Društvene zadeve.

Za mariborsko slovensko šolo je nabral č. g. kapelan Alojzij Musi v Ljubnem 10 K, katere so darovali sledeči: Franc Kolenc p. d. Jerman, Franc Lichtenegger, Anton First, Hribernik Franc p. d. Lah, Jože Valte p. d. Peter na Klanci, Anton Maček, Nace Stermecki, Martin Juvan p. d. Marčnik in Fr. Juvan p. d. Tona. Živeli!

Za dijaško kuhinjo so darovali č. g. Pavel Rath, župnik v Šentilju pod Turjakom 10 K, g. Štefan Rojnik, uradnik pri c. kr. namestništvu v Gradcu 6 K in gospa Alojzija Rošker, posestnica v Mariboru 5 K.

Čitalnica v Brezicah priredi v nedeljo, dne 21. julija 1901 na vrtu Narodnega doma koncert. Svira godba c. i. kr. pešpolka št. 53. s sodelovanjem čitalniškega pevskega zbora. Začetek ob 5. uri.

Dijaška kuhinja v Ptuj. Doneski za I. tečaj šolskega leta so se priobčili 9. februarja t. l. v »Slov. Gospodaru«. — V drugem tečaju, pa so darovali društvu p. n. dobrotniki: Marzidovšek J., voj. kaplan v Mariboru 6 K, Eferl Mat., kaplan pri Vel. Nedelji 2 K, Hirti F., župnik v Slivnici 4 K, Okr. zastop v Ptuj 400 K, Murkovič F., župnik pri Sv. Barbari 4 K, Posojilnica v Brezicah 10 K, Neimenovan (po g. Zelenik-u) 10 K, Šuta A., župnik pri Sv. Marjeti 2-10 K, Okraj. posojilnica v Ormožu 20 K, Špindler Roza, namesto venca na grob † g. Alojzija Razlag 10 K, Zorko Melh., kaplan pri Sv. Marjeti (po upravnistvu »Slov. Gospodaru«) 7 K, Posojilnica v Slov. Bistrici 20 K, Posojilnica v Gornji Radgoni 20 K, Hajšek A., kanonik itd. v Slov. Bistrici 10 K. Mesečne doneske so darovali p. n. gg. v Ptuj: Cilenshek M., profesor 2 K, dr. Brumen, odvetnik 2 K, Moravec F., vikar 2 K, Oschgan S., c. kr. notar 2 K in Podvinski A., beneficijant 2 K. — Vsem blagim p. n. dobrotnikom izreka prisrčno zahvalo odbor. — Ptuj, 10. julija 1901, Majcen.

Cerkvene zadeve.

Med protestanti se dani.

Ko so vpeljali na Danskem takozvano »reformacijo«, ogoljufali so v pravem pomenu besede dobro dansko ljudstvo za njegovo vero. Obdržali so namreč pri službi božji katoliške obrede, le najnujnejše stvari so spremenili. Tako n. pr. so opustili pri sv. maši samo povzdigovanje. Mašna obleka in dolga bela strajca (»alba«) je še sedaj v navadi, ravno tako tudi mnogo mašnih molitev. Zdaj je že pojenjala tista besnost, ki je hotela uničiti vse, kar je dišalo po katoličanstvu; vedno večje spoštovanje izkazujejo »srednje-

veškim cerkvenim šegam in ostankom. Ako razkrijejo kako stvar, ki je še iz katoliške dobe, popravijo jo prav skrbno v duhu tedanjega časa. Ta preobrat javnega mnenja je prvi korak, ki jih utegne privedi na pot resnice. Od tukaj pa do popolnega spoznanja je seveda še dolga, jako dolga pot, katero najde le malokdo.

Sedanega danskega prebivalstva je le približno $\frac{1}{3}$ % katoliška — tako malo torej, da pride komaj na 300 prebivalcev 1 katolik. Toda, če bi iz tega sklepali, da ljudstvo ni verno, bi se zelo motili. Uprav nasprotno; severni narodi so sploh veliko bolj verni nego kje drugje. Skupna molitev pri jedi in zvečer ni redka; po mnogih protestantskih družinah molijo zvečer v rimah zloženo molitvico k Mariji za srečno zadnjo uro, in ta molitvica je ohranjena še iz srednjega veka. Dobri narod je po svojem mišljenju in delovanju bolj katoliški nego se zaveda. Pred kratkim je pisal neki protestantski pridigar, ki je prestopil v katoliško vero: »Dokler protestanti, ki hrepene po resnici, ne poznajo katoličanstva, sovražni so mu vsled pridobljenih predsodkov, in strinjajo se s protestantizmom, kolikor pač morejo. Kadar se pa pouče o katoliški cerkvi, potem spoznajo presenečeni, da so bili po vsem svojem mišljenju veliko bolj katoličani kakor protestanti. Taki bodo pripluli preje ali pozneje v zavetje matere cerkve«. Odkar vlada na Danskem zopet verska prostost, spreobrnilo se je že 5 protestantskih pridigarjev.

Spominjajmo se prav goreče v molitvah mrzlega severa, da bi ljubezni goreče Srce Jezusovo razlilo čim preje svojo milost na ta zapuščeni del svojega vinograda. N.

Gospodarske stvari.

Gozdni sukač ali kiseljan.

(Tortrix ambiguella)

Kolikor je nam znano, so se minolo jesen vzlasti v ljutomerskih gorah čule pritožbe, da je neki črv jagode na grozdi luknjaj, da so se iste posušile. Podrugod škodljivca se ni obračal pozornosti na sebe. To je gozdni sukač ali kiseljak. V področji okrajno šolskega sveta za Krško ob Savi so letos šole imele uradno določeni prosti dan samo zavoljo tega, naj bi šolarji pod vodstvom svojih učiteljev pokončavali grozdnega škodljivca. Nam pa sedaj od Konjice piše neki gospodar, da se zavijač letos tudi tam prikazuje v zdatnej množini. On je mrčesu vojsko napovedal s tem, da je delavcem, ki so trsje vezali, naročil, naj pri tej priložnosti vsaka oseba svoj trs dobro ogleda ter najdenega škodljivca sproti pokončava. Delo pri vezi je slo sicer bolj mudno naprej, toda prezreti se ni mogel nobeden trs.

Kdor ima knjigo z naslovom »Viničarjev kašipot«, katero je spisal marljivi gospod

potovalni učitelj Fran Bele, preberi onde strani 54 do 57. Knjiga »Novo vinogradništvo«, ki jo je spisal g. Gombač, pa o škodljivcu na strani 88 poroča to-le:

Kiseljak je posebna vrsta gosenic, ki najprej objedajo še nerazvite grozdke, pozneje pa že zrele jagode. Razvoj tega škodljivca je sledeči: Vzpomladi, navadno meseca maja, prilezejo iz prezimelih bub majhni, rumenkastorjavi metuljčki, ki se čez dan skrivajo pod trtnim listjem, po noči pa letajo okoli. Oplojena samica izleže 30 do 40 jajčec v grozdke, in iz teh (meseca maja in junija) izlezle gosenice pripredejo nekoliko listkov k grozdu, katerega pojedjo. Te gosenice se čez 3 do 5 tjezdov zopet zabubijo in iz njih izlezajo julija ali avgusta meseca drugi metuljčki, ki potem ležejo jajca na že zoreče jagode. Iz teh jajčec izlezle gosenice se zavrtajo v jagode in srkajo iz njih sok, pustivše za seboj luknjico, skoz katero pada blato. Tako prevrtana jagoda se v toplem vremenu posuši, v vlažnem pa začne gniti. Ena gosenica prevrta mnogo jagod. Jeseni se ta gosenica zabubi in kot taka prezimi.

Koder je teh škodljivcev malo, pokončavajo se s tem, da se zmaste ali združajo gosenice, predno trta cvete, pozneje napadene jagode pa se obirajo in pariyo z vrelo vodo. Kjer pa se kiseljak leto za leto pokazuje v velikem številu, naj se s škropilnico v velikih curkih poskropijo vsi grozdki, in sicer pred cvetjem, z zmesjo iz 3 kilogramov mazilivega mila (žajfe), katero se raztopi v gorki vodi, potem iz $\frac{1}{2}$ kilograma mrčesjega praha ali 8 litrov tobakove vode, v kateri se je skuhalo 1 do 2 kilograma tobaka. Tej zmesi se doda toliko vode, da je vsega skupaj 100 litrov. Ta zmes pomori vse gosenice. Mnogo metuljev se tudi pokonča, ako se po noči v vinogradu napravi ogenj. Metuljice letijo proti svetlobi in se ožgejo.

Novice iz Ptuja.

Okrajni odbor v Ptuiju je za letošnje leto odločil dan 25. junija za licenciranje in premiranje plemenskih bikov za ptujski okraj. Prignalo se je 80 bikov raznega plemena na pregled. Od teh je bilo 62 licenciranih in med temi tudi 24 z darilom obdarovanih.

Imena posestnikov, kateri so sprejeli premije za njihovo izvršno živinorejo so:

Franc Kaizer v Ptuiju 60 kron, Franc Čuček v Trebetnicah 50 kron, po 45 kron: Jakob Kmetec v Pongercih in Franc Režek v Staršah, po 40 kron: Andrej Marinič v Bolečki vasi in Anton Kuptič v Monspergi, po 30 kron: Anton Vogrinec v Sedlaški in Jožef Fürst v Ptuiju, po 25 kron: Alojz Herga v Gaberniki in Anton Sagadin v Sesterzah, po 20 kron: Tomaž Sitar v Barislovcih, Martin Krajnc v Podloži in Anton Korenjak v Cirkuljanah, po 15 kron: Jožef Gosnik v Vurberki, Franc Mahorič v Kicari, Matej Furman pri Sv. Bolfenki in Jožefa Sima na Bregi pri Ptuiju za dva bika za vsakega po 15 kron, po 10 kron: Franc Janžekovič v

Meretincih, Franc Solina v Bukovcih, Vinko Lenart v Vinterovcih, Blaž Trafela v Lubstovi, Franc Ilešič v Vutomarcih in Anton Sever v Janežovcih.

18 bikov ni dobilo dopustnice, ker so bili ali premladi, ali je bilo slabo plemo ali so imeli bradavice.

Kar se tiče živinoreje v našem okraju, se sme reči in tudi zgoraj navedene številke kažejo, da smo mnogo napredovali. Tudi naš slovenski kmet je prišel do prepričanja, da je boljše rediti živino dobrega plemena, zatoraj je tudi bilo izmed 80 prignanih bikov največ Marijadvorskega in Pincgavskega plemena. Nekaj je bilo Murodolskega in le malo drugih bolj slabih plemen.

Da bi se živinoreja v tem okraju še bolj povzdignila, je kupil lani okraj 18 čistokrvnih bikov Marijadvorskega in Pincgavskega plemena, ter jih po nižani ceni razdelil med tukajšne živinorejce.

Toraj dragi kmetje, držite se trdno živinoreje in redite le živino dobrega plemena, ker le s tem si bote pomagali, da bote lahko gospodarili ter davek in druge potrebe plačevali. Živinoreja je dandanes edina pomoč za kmeta, zatoraj le vrlo naprej. —

Kako gnojiti krompirju. Vsakdo pač dobro vé, kakšen dobrotnik je celemu človeškemu rodu — naš krompir. Cesar in berač, oba ga rada imata. V nemški državi se pa prideluje krompir v neprimerno večji meri, pa tudi z večjo skrbjo kakor pa pri nas. Učeni možje in skušani kmetje se bavijo lepo složno s krompirjevim vprašanjem, priporočajo pa sledeče: Njivo, na katero se nasadi krompir, moramo jeden mesec prej gnojiti z navadnim gnojem, tako, da s pomočjo zraka, solnce in deža vsa gnojilna moč zleze v zemljo. Ta gnojilna moč zdrobi, omasti in očisti površno skorjo zemlje. Če se potem njiva preorje — ne pregloboko — se položi zrezani krompir tako lepo v razdrobljeno, omaščeno in očistoeno prst. Krompir potem hitro raste, postane tolst in suh ter ne gnije. Če pa nagnojimo s svežim masnim gnojem ravno trenutek prej, predno preorjemo, pride masni gnoj v zemljo, pa se ne more prav zvezati s prstjo, ker mu manjka prave pomoči, zraka in solnce; ali že strohni, ali pa se skisa; v obeh slučajih osmradi zemljo, namesto da bi jo omastil. Krompirjevo seme, ki leži naravnost v masnem gnoju, ki je pokrit s prstjo, ne more obroditi, zaradi vročine in smrada, ki nastane zmirom, če se kaka organska tvarina prestvarja v drugo. Najbolj pa obrodi krompir v njivi, na kateri je prej bila sejana lucerna. —r.

Listnica uredništva.

Dnnaaj GL: „Ne“.

Loterijske številke.

Trst 13. julija 1901. 24, 52, 4, 38, 30
Line » » » 13, 87, 30, 55, 28

E. Schmarda

3—1 oblastveno potrjena 374
potovalna pisarna v Ljubljani,
Dunajska cesta 6, (Šobrova hiša)

Izdaja vožnih listov tu- in inozemskih železnic, in sicer: listkov za navadne vožnje, za vožnjo tje in nazaj, za okrožna potovanja, priredi tudi romarske vlake itd. Izdaja vožnih listov za vse razrede v Avstriji konces. francoskega parobroda „Compagnie Générale Transatlantique“ v Parizu, katerega parobrodi iz Haver-a v Newyork naravnost brez prelaganja vozijo.

• Najkrajša in najhitrejša vožnja •
iz Evrope v Newyork.

Veliko denarja

do 1000 K na mesec

lahko zaslužijo osebe vsakega stanu (kot postranski zaslužek). — Natančneje pod: „Reell 112“ Annoncenbureau E. Kristoffik, Innsbruck. Postfach 36. 287

Jožef Brandl,

izdelovalec orgelj

24—2 v Mariboru
se priporoča za stavbe orgelj vsake velikosti po najboljših sistemih. — Prezvamem tudi prenovljenje, popravke in uglasbenje orgelj. — Spričevala od zgotovljenih orgelj so na razpolago.

Javna dražba.

Stroški za stavbo kaplanijskega poslopja na Vidmu so proračunjeni na 7600 K. Stroškovnik in stavbeni načrti so na ogled razpostavljeni v občinski pisarni na Vidmu. Pismene ponudbe se naj vložijo do 31. julija 1901. Nekaj opeke, peska in kamenja je že pripravljenega. To tvarino prevzame podvzetnik po ceni, kolikor se je plačalo za material. Podvzetnik ima položiti vadij 10 %.

Cerkveni skladbeni odbor na Vidmu,
dne 14. julija 1901.

379 1—1

Anton Švigl, načelnik.

V zalogi tiskarne Sv. Cirila
je ravnokar izšel molitvenik

SVETO OPRAVILO.

Uredil Jožef Čede.

Cena: 70 vin., po pošti 10 vin. več.